

Je zajímavé, že uvedenou skutečnost do jisté míry potvrzují také odpovědi rodičů, kteří se v dotazníku vyjadřovali k tomu, jak jejich dítě ovládalo obdobné činnosti, když začalo chodit do školy. První trojice zemí byla hodnocena jako nejlepší i rodiči, více než 40 % žáků podle nich zvládalo činnosti velmi dobře. Na druhé straně Maďarsko a Slovinsko patřilo opět mezi země s nejnižší hodnotou indexu *čtenářské a početní úkoly* odvozeného z odpovědí rodičů, Česká republika na tom byla jen o málo lépe. Podíl žáků zvládajících činnosti velmi dobře nepřekročil v žádné z těchto zemí 10 %.

Postoje žáků

Žáci vyjadřovali svůj vztah ke škole v otázce „*Co si myslíš o své škole? Jak moc souhlasíš s těmito větami?*“ Míru souhlasu se sedmi tvrzeními²⁰ uváděli na škále odpovědí: *rozhodně souhlasím, spíše souhlasím, spíše nesouhlasím a rozhodně nesouhlasím*. Z odpovědí žáků byl odvozen index *sounáležitost se školou* a odpovídající škála hodnot, na které byly definovány tři kategorie – *vysoká sounáležitost, určitá sounáležitost a nízká sounáležitost*.

V průměru pocítují vysokou sounáležitost se školou dvě třetiny žáků 4. ročníku všech zemí zapojených do šetření TIMSS 2015, přitom nejvyšší hodnoty indexu byly zjištěny v Portugalsku, v Bulharsku a v Turecku, kde do kategorie vysoké sounáležitosti spadá více než 80 % žáků. V České republice se ve stejné kategorii nachází pouze polovina žáků a hodnota indexu sounáležitosti se školou je nejen podprůměrná, ale dokonce jedna z nejnižších, nižší hodnoty indexu byly zjištěny jen v Japonsku a v Polsku.

Z odpovědí na dílčí položku „Do školy chodím rád/a.“ vyplynulo, že čeští žáci chodí do školy nejméně rádi ze všech zemí zapojených do šetření, souhlas s ní vyjádřilo jen 68 % českých žáků (v roce 2007 i 2011 to bylo přibližně 72 % žáků), mezinárodní průměr je 86 % žáků. České dívky (76 %) chodí do školy raději než čeští chlapci (61 %); tyto hodnoty jsou o trochu nižší než v předchozích cyklech. Z evropských zemí chodí do školy nejraději žáci z Portugalska a z Turecka – více než 95 %.

Šetření TIMSS také sleduje postoj žáků k matematice a k přírodním vědám – k předmětům, které jsou středem zájmu jeho zkoumání. Na základě odpovědí žáků na otázky „*Jak moc souhlasíš s následujícími větami o matematice/přírodovědě?*“ byly vytvořeny indexy: *žáci se rádi učí matematiku a přírodovědu*. Žáci vyjadřovali svůj souhlas s devíti tvrzeními²¹ pro každý předmět zvlášť. Na škálách obou indexů byly následně definovány tři úrovně oblíbenosti – *velmi rád/a se učím matematiku/přírodovědu, rád/a se učím matematiku/přírodovědu a nerád/a se učím matematiku/přírodovědu*.

20 Jednalo se o výroky: Do školy chodím rád/a; Ve škole se cítím bezpečně; Mám pocit, že jsem ve škole dobře zapadl/a; Ve škole se rád/a vídám se spolužáky; Učitelé v naší škole jsou ke mně spravedliví; Jsem hrdý na to, že chodím do této školy; Ve škole se hodně naučím.

21 Tvrzení o předmětech: Baví mě učit se matematiku/přírodovědu; Nejraději bych se matematiku/přírodovědu neučil/a; Matematika/přírodověda je nudná; V matematice/přírodovědě se naučím mnoho zajímavého; Matematiku/přírodovědu mám rád/a; Těším se na hodiny matematiky/přírodovědy; Matematika/přírodověda patří k mým oblíbeným předmětům; Líbí se mi ve škole každá činnost, která se týká čísel, respektive Přírodověda mě učí, jak věci ve světě fungují; Rád/a řeším matematické úlohy, respektive Rád/a dělám přírodovědné pokusy.